

ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ РІВНЕНЩИНИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

*Кононович Наталія Юріївна, ст. гр. 22-3
Науковий керівник: викладач-методист
Малимон С.С.
ВСП «Рівненський коледж» НУБіП України*

Україна – це країна з великими можливостями та потенціалом. В нас є всі ресурси, щоб досягти високого результату, стати економічно розвиненою державою. Один із головних факторів є земельний фонд України. Земля – неоціненне багатство всього людства, що перебуває під особливою охороною держави. Вона дає нам все, що потрібно для нормального функціонування і праці людей.

Земельні ресурси – запаси земельної території, як просторового базису господарської діяльності і розселення людей, засобу виробництва, її біологічної продуктивності та екологічної сталості середовища життя. Це сільськогосподарські землі та інші земельні ділянки, які використовуються або можуть бути використаними при сучасному рівні розвитку продуктивних сил суспільства в різних галузях діяльності людини.

Рівненщина розташована на північному заході України у межах Західно-поліського регіону, охоплює східні частини Волинського Полісся, Волинської височини та Малеого Полісся і західну окраїну Центрального (Житомирського) Полісся. Характерною ознакою географічного положення області є загальна рівнинність її поверхні при незначному похилі території з півдня на північ, що позначилося на спрямуванні головних водних артерій, створенні сприятливих умов для формування широких заболочених просторів і відобразилося на характері розселення та веденні господарства.

Територія області становить 2005,1 тис. га, з них: сільськогосподарські угіддя – 930 тис. га (46,4 %), ліси та лісовкриті площі – 803,9 тис. га (40,1 %), під водою 43,3 тис. га (2,2 %), відкриті заболочені землі – 104,9 тис. га (5,2 %), забудовані землі – 58,0 тис. га (2,9 %), інші землі – 32,6 тис. га (1,6 %) (рис. 1)

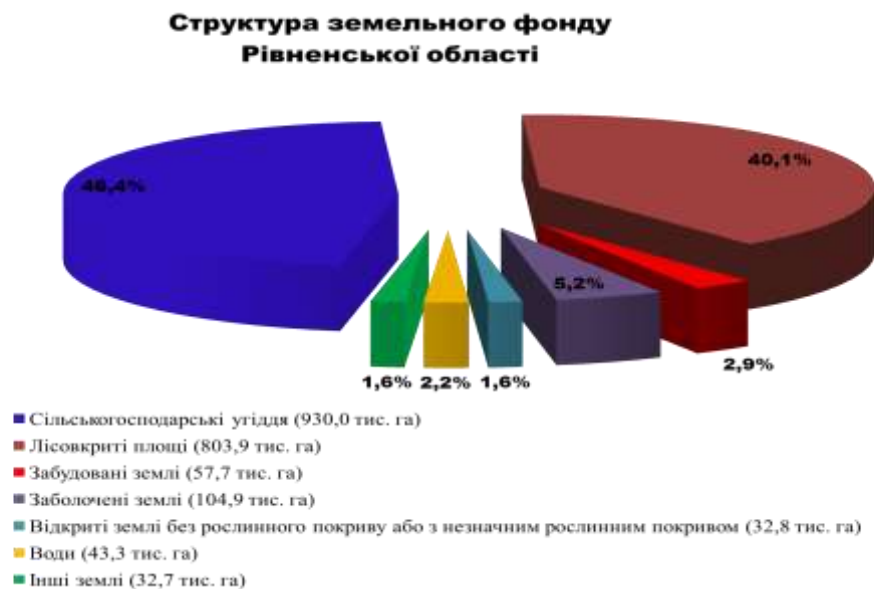

Рис. 1. Структура земельного фонду Рівненської області

До складу агропромислового комплексу області входять 340 приватних сільськогосподарських формувань в тому числі 4 державних сільськогосподарських підприємств. Крім того, функціонує 558 фермерських господарств та понад 200 тис. особистих селянських господарств.

Усі селяни одержали земельні сертифікати, 93 відсоткам виготовлено державні акти на землю.

Сільське господарство області складає майже четвертину її валового внутрішнього продукту, забезпечує сировиною переробну промисловість, створюючи основу експортного потенціалу.

В агропромисловому комплексі області зайнято понад 40 відсотків сільського населення. Рівненщина має значний виробничий потенціал.

Пріоритетними напрямками розвитку аграрного сектору економіки області є виробництво зерна, цукрових буряків, картоплі, овочів, молока та м'яса.

В області налічується 171 річка, природні водойми площею 26,6 км², водосховища площею 32,98 км² та ставки площею 70,72 км².

У південній частині області найбільш поширені ґрунти - темно-сірі лісові та чорноземи опідзолені, у північній частині - дерново-підзолисті та дернові ґрунти.

У 2007 році по всіх категоріях господарств вся посівна площа становила 487,1 тис. га, або 77,9 % ріллі. У структурі посівних площ зернові культури складають 52,7 %, цукрові буряки – 7,9 %, картопля – 13,2 %, овочі – 2 %.

Сільськогосподарські товаровиробники збільшують площі вирощування ріпаку, кукурудзи та зерно.

Упродовж останніх років відбувається постійна трансформація земельного фонду. Скорочується площа сільськогосподарських угідь, зростає площа лісів і забудованих земель, погіршується якісний стан земельного фонду (рис.2).

Для сучасного стану земельних ресурсів Рівненщини характерна їх глибока деградація, що виявляється, насамперед, у значному збільшенні площ еродованих земель. Площа еродованих земель становить 387,6 тис. га, що складає 41 % усіх сільськогосподарських угідь. Із загальної площі еродованих угідь середньо-змиті землі становлять 44,2 тис. га, сильно змиті – 45,2 тис. га. Найбільш еродовані землі сільськогосподарських угідь в Рівненському (35,9 тис. га), Млинівському (31,6 тис. га), Дубенському (28,5 тис. га),

Здолбунівському (19,6 тис. га), Гощанському (15,0 тис. га) і Острозькому (11,5 тис. га) районах.

Основні проблеми використання земельних ресурсів:

- ▣ ерозія;
- ▣ зменшення родючості;
- ▣ опустелення;
- ▣ вирубування лісів;
- ▣ знищення рослинного покриву;
- ▣ надмірне випасання худоби.

Рис. 2. Основні проблеми використання земельного фонду

Знижується родючість ґрунту, в ньому зростає дефіцит поживних речовин, що негативно позначається на сільськогосподарському виробництві. Виходять з ладу гідротехнічні споруди, магістральні та розподільчі канали, меліоративні системи, що призводить до заболочення і підтоплення земель.

На етапі розвитку сільське господарство зіштовхнулось з проблемами, які погіршують екологічний стан ґрунтів, неможливість їх подальшого використання в сільському господарстві.

Найбільш поширеними з них є: антропогенний фактор; нераціональне природокористування; деградація ґрунтів; забруднення ґрунтів; самовільне захоплення; висока розораність; ерозія ґрунтів; підтоплення та затоплення.

Щоб вирішити, ці проблеми потрібно строго контролювати використання земельних ресурсів, проводити екологічні експертизи та приймати відповідні рішення для покращення стану ґрунту.

Земельні ресурси відіграють визначальну роль в існуванні нашої планети, обумовлюючи функціонування та використання інших природних ресурсів (атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, рослинного і тваринного світу). Вони є просторовою базою для розміщення та функціонування усіх з видів людської господарської діяльності, головним засобом виробництва в сільському і лісовому господарстві, в їхніх надрах сконцентровані усі поклади корисних копалин.

Потрібно зрозуміти, що якщо ми не будемо раціонально та бережно використовувати земельні ресурси це призведе до катастрофічних наслідків з неможливістю повернути все до початкової стадії.

Загалом дуже велика розораність земельних ресурсів Україна, яка є наслідком використання низькопродуктивних технологій ведення сільського господарства минулого століття, та не відрегульована законодавча база помножена на соціальну нерівність та низький ступінь законодавчої прозорості судової системи, відсутність культури ведення бізнесу в нашій країні є причиною знищення українських чорноземів. Адже тільки так можна охарактеризувати ці процеси, які у даний час відбуваються на наших очах. Саме тому обов'язком молодих спеціалістів нашої галузі є підняття всіх цих проблем, з подальшим їх вирішенням.

Список використаної літератури:

1. Доповідь про стан навколишнього середовища Рівненській області «Довкілля Рівненщини» у 2013 р. / за ред.. Колодича П.Д., Горковлюка О.М. – Рівне, 2007, - 216 с
2. Малимон С.С. Основи екології. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 240 с.
3. http://childflora.org.ua/?page_id=60